

Vt 21 Tornio–Kolari

Valtatie 21 Tornio ja Kolarin välillä on pituudeltaan noin 180 km pitkä tieosuus, joka on osa kansainvälistä E8-tietä. Merkittävimmät kehittämistarpeet liittyvät tien liikenteellisen palvelutason turvaamiseen.

Nykytila

Valtatie 21 Tornion ja Kolarin välillä on noin 180 km pitkä tieosuus, joka osana kansainvälistä E8 -tietä on Pohjois-Kalotin ja Tunturi-Lapin merkittävin pohjois-etelä -suuntainen pääväylä, jolla on suuri merkitys alueen väestölle, elinkeinoelämälle ja matkailulle. Tie palvelee nykyään erityisesti kalottialueen kuljetuksia Tromssan ja Finnmarkin talousalueille sekä Norjan kalateollisuuden kuljetuksia, jotka ovat voimakkaasti kasvamassa tien käyttäjinä.

Nykyisin valtatie 21 on suunnittelualueella pääosin 2-kaistainen sekaliikennetie, jonka päällystetty leveys vaihtelee 7,5–8,5 metrin välillä.

Valtatie 21 on merkittävä tavaraliikenteen yhteysväli ja keskeinen raskaan liikenteen runkoyhteys Suomen ja Norjan välillä. Raskaan liikenteen osuus valtatie 21 vuoden 2023 kokonaisliikennemääräistä on noin 6,0–16,0 %. Valtatie 21 palvelee erityisesti pitkän matkaista henkilö- ja tavaraliikennettä. Valtatie on merkittävä etelästä Lappiin suuntautuvan lomaliikenteen käyttämä kulkuyhteys, minkä takia liikenteen kausivaihtelu suunnittelualueella on suurta.

Hankkeen sisältö ja tavoitteet

- Liikenteen turvallisuus, sujuvuus ja kevyen liikenteen olosuhteet sekä elinkeinoelämän kuljetusten toimintavarmuus paranevat.
- Valtatie parannetaan pääosin nykyiselle paikalleen.
- Poikkileikkauksen leveys vähintään 9,0 metriä.
- Suunnittelunopeus valtatiellä maaseutuolosuhteissa on 100 km/h ja 80 km/h siellä, missä ei saavuteta 100 km/h olosuhteita.
- Yksityisteiden liittymiä vähennetään.
- Valtatien korkeusasemaa nostetaan tunnistetuissa tulvariskikohteissa.
- Karungin taajaman kohdalle rakennetaan taajaman ohitustieyhteys.

Aikataulu

Toimenpideselvitys on valmistunut elokuussa 2025.

Parantamistoimenpiteet on jaettu kiireellisyytensä ja vaikutustensa perusteella kolmeen vaiheeseen. Toimenpiteet voidaan toteuttaa erillisinä kohteina.

Rakentamissuunnitelman laatiminen yhteysvälin hankkeelle valtatie 21 parantaminen Isopalontien liittymän kohdalla Torniossa on käynnissä ja se valmistuu vuonna 2026.

Kustannukset

Toimenpidesuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden kokonaiskustannukset ovat yhteensä 56 M € (MAKU 2020= 100:145).

Hanke on toteutettavissa vaiheittain.

Hankkeen sijainti Suomen kartalla

Keskeiset vaikutukset

- Liikenteen turvallisuus, sujuvuus ja saavutettavuus paranevat.
- Elinkeinoelämän kuljetusten varmuus ja matka-aikojen ennustettavuus paranevat.
- Kävelyn ja pyöräilyn olosuhteet paranevat.

Hankkeen hyötykustannussuhde on 0,33.

Riskit

Hankkeeseen liittyy kustannusriski, koska toimenpiteistä ei ole vielä tie- ja rakennussuunnitelmia.

Tarkempaa vaikutustietoa

Tornio–Kolari-väliä koskeva hankearviointi on laadittu toimenpideselvityksen yhteydessä vuonna 2025.

Tavoitetilan mukaisella tieverkolla ei saavuteta kaikkia asetettuja liikenteellisiä tavoitteita. Nopeusrajoitusten paikoittainen nousu sekä Karungin taajaman ohitus näkyvät erityisesti henkilöautoliikenteen matka-aikojen lyhenemisenä. Valtatien säilyminen kaksikaistaisena ei merkittävästi paranna henkilöautojen ohitusmahdollisuuksia, minkä vuoksi 100 km/h:n nopeusrajoitusalueilla asetettua matkanopeutta ei saavuteta. Toimenpiteiden ansiosta valtatie 21:n suuntaisen raskaan liikenteen sujuvuus paranee liikenteen nopeusvaihteluiden vähenemisen myötä. Tavoitteet jäävät kuitenkin osittain saavuttamatta, erityisesti taajamien keskusta-alueiden aiheuttamien nopeuden vaihteluiden vuoksi.

Tavoitetilan mukaisesti parannetulla tieverkolla henkilövahinkoihin johtavat onnettomuudet vähenevät vertailutilanteeseen nähden noin prosentin (0,04 onnettomuutta vuodessa). Vakavat loukkaantumiset ja liikennekuolemat taas lisääntyvät laskennallisesti noin 5 % (0,07 vakavaa loukkaantumista ja kuolemaa vuodessa).

Suurimmat hyödyt muodostuvat henkilöautojen aikakustannussäästöistä. Raskaiden ajoneuvojen ajokustannusten osalta hankkeen vaikutukset ovat myös selvästi positiiviset. Valtatien 21 parantaminen edistää Tornionlaakson kuntien maankäytön kehittämistä ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä parantamalla alueiden saavutettavuutta sekä tehostamalla valtatieyhteyden toimivuutta ja sujuvuutta. Hankkeen vaikutukset joukkoliikenteeseen ovat vähäiset.

Lisätietoa

Lapin elinvoimakeskus, Ylijohtaja Jaakko Ylinampa, p. 0295 037 199
Väylävirasto, Osastonjohtaja Tapio Ojanen, p. 029 534 3209